

Karen Jeppees radiotale i BBC

Taler

Karen Jeppe
Missionær

Dato

1. november 1927

Sted

Radiotransmitteret fra BBC

Befrielsen af kristne kvinder og børn, der efter krigen holdtes i fangenskab af muhamedanerne, er et af Folkeforbundets mange foretagender.

I sammenligning med så meget andet er det kun et lille arbejde, men ikke desto mindre har det vakt stor sympati og interesse i mange lande, fremfor alt i England.

Jeg skal gennem nogle eksempler vise, hvorledes arbejdet påbegyndtes i de syriske landsdele, og under hvilke forhold folket nu lever der. I en bestemt landsby blev 7 armeniere taget til fange eller samlet op fra landevejen under deportationerne i 1915. I tiden mellem 1922 og 1926 er 6 af dem blevet befriet, hvorledes skal De nu få at høre.

Mary var henved 13 år gammel, da hun blev bragt til landsbyen af en araber, i hvis telt hun nu levede. Hun sad ved siden af sin mor, da deportationskaravanen blev angrebet af araberne. Moderen begravede hende i sandet og satte sig ovenpå hende for at skjule hende for horderne; men pigen blev opdaget. – Kvinden kæmpede til det yderste for at redde sit barn; til slut dræbte araberne hende, hvorpå de bortførte den skrækslagne pige. Hun var lige så bange for araberne, hendes moders morder, som for hans kone, der optændt af jalousi over for sin rival befalede hende at udføre det hårdeste arbejde. I endeløse timer måtte hun vandre barfodet i ørkenen og samle tidsler til brændsel, som hun derefter slæbte hjem til teltet, eller hun måtte bære vand fra fjerntliggende kilder. Det ene år forløb efter det andet uden håb om frelse. Hun var levende begravet i en utilgængelig ørken, fjernet fra al civilisation. Et var hun taknemmelig for: Hun havde ingen børn.

Andre tilfangetagne armeniere var kommet til landsbyen på samme tid som hun, nemlig 2 kvinder, 3 drenge og en lille pige. Tid efter anden talte de lidt

sammen; men det var der ikke megen trøst eller opmuntring ved. Ingen af dem øjnede nogen udvej, og de frygtede for at blive set for meget sammen, så meget mere som en af drengene var blevet en ægte muhamedaner, der udspejdede de andre og gjorde dem livet endnu mere uudholdeligt. En dag kom det så til et frygteligt optrin. Forræderen havde angivet Vagob, en af de andre drenge, for at være en hemmelig kristen. Araberne styrtede sig over ham, slog ham med tunge stokke, og til sidst sårede de ham med knive, til han lå som død på jorden. Næste morgen var han borte. Ingen kunne forstå, hvad der var blevet af ham. Til sidst troede de, at et vildt dyr havde sønderrevet ham. De vidste ikke, at en araber fra nabolandsbyen ved nattetid havde fundet den sårede dreng, løftet ham op på sin kamel og bragt ham til den nærmeste by, Hossidge, og at han af en mand i denne by var bleven rundelig belønnet, fordi han havde bragt drengen med. Heller ikke faldt det dem ind, at Vagob var bleven sendt i en kærre til Aleppo og der taget under behan[d]ling af en dygtig læge, til hans sår var fuldstændig helbredede.

Få uger efter at disse begivenheder havde fundet sted, passerede en kærre nabolandsbyen, hvor den havde det uheld at gå i stykker. Det var en begivenhed, der ikke skete hver dag, og som alle mændene og størsteparten af kvinderne gik hen for at se på. Imens de opholdt sig der, vandrede en af kvinderne fra vognen over til Marys landsby. Hun traf hende ved vandet, bragte bud og bekræftede rigtigheden af det ved at fremvise Vagobs kniv. Den næste morgen var kærren forsvundet, og Mary, den lille pige og en af drengene var også forsvundet. Men den arabiske kvinde havde en meget fin, ny klædning, som blev beundret og misundt af alle og enhver. Flugten vakte stor harme i landsbyen og mest hos dem, der havde haft den lille pige. Hun var nu 12 år gammel, netop gammel nok til at blive solgt til giftermål. Det var et virkeligt økonomisk tab.

Asnif, den ene af de tiloversblevne kvinder, blev nu strengt bevogtet. Hun var adskillige år ældre end Mary og havde før krigen været gift med en armenier. Han måtte sikkert være død nu. Han havde været soldat i den tyrkiske hær, og araberne havde fortalt hende, at tyrkerne havde dræbt alle deres armenske soldater. Men hun kunne ikke glemme ham, og hun havde aldrig elsket araberne, som havde tvunget hende til at gifte sig med ham, næppe nok elskede hun sit arabiske barn. I hvert fald var han nu syv år gammel og ikke mere afhængig af hende, derfor ville hun flygte, såfremt hun fandt en udvej til at gøre det. Men måneder forløb, og alle glemte begivenheden.

En dag, da Asnif gik på marken og samlede brænde, så hun en arabisk kvinde komme hen imod sig. Da hun passerede hende, fik hun en seddel stukket i hånden.

Asnif rev sedlen op og blev dybt grebet ved at holde et billede af sin armenske husbond i hånden. Det var ikke mere nogen ung mand, som da han for ti år siden forlod hende, men ældre og forgræmnet. Der var også et brev fra ham: "Min elskede hustru", begyndte det. Asnif stod længe og betragtede de tydelige spor af tårer, der dog snart udviskedes af hendes egne. Endelig fik hun det læst og forstod, at han var kommet for at bringe hende hjem. Hvorledes han ville komme, vidste hun ikke, men hun opsendte inderlige bønner for, at det måtte lykkes.

Tre uger efter så hun atter den arabiske kvinde komme hen imod sig. "Søg efter brændsel i morgen bag højene, og kommer der en rytter til syne, så lad knippet falde!"

Næste dag var hun på pletten, og det var ikke nødvendigt at sige, at hun skulle tabe sit knippe, thi det faldt simpelthen ned fra hendes ryg, da hun så en araber til hest vise sig i nogen afstand. Hun så ikke op, men gav sig ivrigt i færd med at samle brændsel, alt imens hun hørte hesten nærme sig, indtil det øjeblik, da den stemme, som hun elskede over alt i verden, blødt kaldte hende ved navn. I næste øjeblik omslyngede et par stærke arme hende, hun blev løftet op på hesten, der næsten fløj gennem dalen til den ventende kærre.

Det var alt sammen et formeligt under. Et under var det, hvorledes hendes mand, der stod på listen sammen med de andre armenske soldater, der skulle skydes, var faldet om ved et ubetydeligt skudsår og var blevet dækket af de døde legemer, hvorledes han var blevet overrasket ved at modtage et brev med et stort fremmed stempel på – Folkeforbundets – som meddelte ham fra Aleppo, at hun var i live, og hvorledes han endelig, hjulpet af dets agenter, havde fundet hende.

I landsbyen var de lige ved at gå fra forstanden. Hvad var det for noget mærkeligt noget, at næsten alle de armenere, som nu havde boet hos dem så længe, således forsvandt? Det var ganske sikkert hemmelige agenter, der var på spil! Forræderen sagde, at han ville drage ud, finde dem alle og føre dem tilbage, så de kunne få deres straf- [sic.]

Han gik til Hossidge, hvor han sikkert ville finde deres spor. Og det gjorde han virkelig. Til sidst mødte han armenske kvinder og drenge, der var løbet bort fra andre landsbyer, og som var hjulpet dertil af en mand. Til denne mand gik han, udgav sig for at være en armensk dreng, der gerne ville bort fra araberne, og snart efter fandt han sig selv i en kærre, forsynet med pas, på vej til Aleppo.

Han blev bragt til et stort hus, blev modtaget, ført til protokols, kom i bad, blev klædt i rent tøj, fotograferet, sendt til læge for at undersøges og endelig til slut udspurgt, om han kunne huske nogle af sine pårørende. Han gennemgik hele processen, undrende sig over, hvad alt dette vel kunne føre til.

Imidlertid talte han med de andre drenge og piger, som var der, spændt på at finde ud af, hvorvidt de havde set noget til flygtningene fra hans landsby. Efter megen udspørgen og forklaren fik han endelig at vide, at Mary var blevet gift med en armenier, at den lille pige som ved et mirakel havde fundet sin moder, og at en af drengene havde lært et håndværk og var rejst til en anden by. Om Vagob derimod, sagde man, at han var i kolonien. "Hvilken koloni?" spurgte han undrende. Han kom til at tænke på, at husfaderen havde sagt til ham, at han var for stor til at lære noget håndværk, men hvis han valgte at rejse til kolonien som landmand, ville de sende ham derhen.

Han kom dertil og fandt blandt andre unge armenere Vagob i færd med at dyrke sit eget stykke land, boende i sin egen hytte – med udgift til giftermål næste efterår. Inderst inde misundte han dem, men ud ad til pralede han, og snart var han midt i et stort skænderi, hvor han benyttede sig af slette talemåder, af hvilke "kristne hunde" var et af hans høfligste udtryk. Så vendte han tilbage til araberne.

Som belønning for hans troskab foreslog araber-faderen at købe ham en pige, hvilket tilbud han modtog med begejstring. Men senere hen skiftede han sind. Hvordan det nu var eller ikke, så kunne han ikke tænke sig den foreslåede pige som sin fremtidige hustru. De smukke armenske piger, som han havde set i Aleppo, havde gjort for stort et indtryk på ham. Så udsatte han aftalen, og da han ikke kunne udsætte den længere, løb han sin vej.

Han fandt tilbage til de armenske landsbyer, hvor han slog sig ned blandt sine landsmænd, og hvor han fandt den armenske pige som hans hjerte sukede

efter, og snart var hans muhamedanernykker og vaner ganske forduftet.

Den sidste af de armenske kvinder i landsbyen havde også modtaget besked om, at ingen af hendes pårørende var fundet, men at hun skulle være velkommen, hvis hun valgte at komme.

Hun måtte imidlertid hellige sig sine små børn; hun blev, hvor hun var, og hun blev i sandhed som en moder for hele landsbyen, thi enhver, som var i nød, kom altid til hende for at finde råd og hjælp.

På disse og lignende måder har Folkenes Forbund frelst i alt 1400 mennesker i syrisk territorium. I slutningen af 1927 vil denne gren af arbejdet være afsluttet, fordi alle de, som har ønsket at komme bort, nu vil have haft en lejlighed dertil.

Midlerne til at udføre arbejdet er for størstedelen bevilget af Folkenes Forbund, men i de senere år tillige i stor udstrækning af det britiske folk som svar på biskoppen af Londons henstilling om at være med. Det er mig derfor en kær pligt at benytte lejligheden til at bringe så mange englændere de reddede menneskers dybtføjte tak for hjælpen.

Kilde

27 taler og prædikener: humanister og teologer, der forandrede verden. (1. udgave. 1. oplag.). (2018). Kristeligt Dagblad.

Kildetype

Oversættelse

Tags

Foredrag

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/karen-jeppes-radiotale-i-bbc>